

Sofia Lundberg

*Un semn de întrebare
este o jumătate
de inimă*

Traducere din limba franceză și note
AURELIA ULICI

LITERA®
București
2020

Prezent
NEW YORK, 2017

Asfințit. De la fereastra biroului, Elin privește soarele apunând în spatele zgârie-norilor. Câteva raze se strecoară încă printre fațade, ca niște sulițe din aur care străpung întunericul abia născut. Încă o dată va pleca de la birou după lăsarea întunericului. Sunt săptămâni întregi de când n-a mai luat cina acasă. și nici în seara asta nu va face excepție. Își cauță din ochi apartamentul, între zăriind, la câteva străzi mai departe, plantele de pe acoperișul-terasă privat, umbrela de soare și grătarul aprins. O coloană subțire de fum urcă spre cer.

Vede pe cineva pe terasă, probabil că e Sam sau Alice. Sau un prieten aflat în trecere, care a venit să bea un pahar. Nu distinge decât o siluetă ștearsă care se mișcă printre plante și ghivece.

Toți o așteaptă. În zadar însă.

Cățiva oameni umblă încolo și încolo pe parchetul din spatele ei. Un tapet cenușiu-albăstrui, atârnat de un schelet metalic, acoperă unul dintre peretii biroului și o parte din podea. Un divan tapițat cu brocart auriu ocupă centrul decorului. O femeie frumoasă, cu mai multe șiruri de perle în jurul gâtului, stă lungită pe canapea într-o atitudine lascivă. Valurile de tul ale fustei albe se revrăsă de jur împrejur. Umerii dați cu ulei lucesc, iar șiragurile de perle îi ascund pieptul. Are buzele roșu-carmin și un ten perfect, netezit de machiaj.

Doi asistenți se ocupă de instalația de lumină, urcă și coboară spori enorime, apăsă declanșatorul aparatului, măsoară luminozitatea

cu ajutorul unui exponometru, modificând înălțimea proiectoarelor și luând-o apoi de la capăt. O echipă de stilisti și de machieuri studiază concentrați, până în cele mai mici detalii, fotografia în curs de realizare. Toți sunt îmbrăcați în negru.

Toți, în afară de Elin. Ea poartă o rochie roșie. Roșie ca săngele, roșie ca viața. Roșie ca asfințitul pe care îl admiră de la fereastra imensă.

Fotomodelul începe să-și manifeste nerăbdarea, smulgând-o pe Elin din gânduri.

— Ce se petrece? Nu prea mai pot să-mi mențin poziția. Se poate să-i dăm drumul mai repede?

Tânără își caută o postură mai confortabilă pe canapea, colierul alunecă și lasă la vedere areola albastră și tare. Doi stilisti vin în grabă, pun la loc răbdători și delicat perlele astfel încât să ascundă sfârcul. Cu scotch transparent dublu adeziv, lipesc câteva perle pe piele. Atingerea mâinilor lor îi fac tinerei pielea ca de găină. Scoate un lung oftat plăcălit și ridică ochii spre cer. Este singura parte a trupului pe care mai are încă dreptul să-o miște.

Un individ în costum se apropiu de Elin. Este agentul. Se apleacă înspre ea și îi șoptește la ureche zâmbind politicos:

— Ar fi bine să-i dăm drumul, începe să se enerveze și nu va fi bine.

Elin scutură din cap, imperceptibil, și se cufundă din nou în contemplarea clădirilor. Apoi oftează și ea.

— Ne putem opri dacă asta dorește. Cred că avem ce ne trebuie. Este o pagină interioară, nu o copertă.

Agentul ridică brațele în aer, agitat.

— Nici nu se pune problema! Nu, nu ne oprim acum.

Elin se smulge din admirarea propriei locuințe și se apropii de tre-piedul pe care este fixat aparatul. Mobilul îi vibrează în buzunar, știe că tocmai primește un mesaj, dar nu-l citește.

Asta n-ar face decât să-i încarce și mai mult conștiința. Știe că acolo, acasă, toți sunt dezamăgiți.

Imediat ce Elin se instalează în spatele aparatului, mii de stele se aprind în ochii fotomodelului, spatele i se îndreaptă, buzele-i devin senzuale, își mișcă încetisor capul, iar părul i se undujește pe umeri,

Un semn de întrebare este o jumătate de inimă

plutind ușor în adierea ventilatorului. Este un star, asemenea lui Elin. Curând nu mai sunt decât ele două în studio, absorbite una de celală. Ea fotografiază și dă ordine, în timp ce femeia zâmbește și flirtează cu ea. Echipa aplaudă. Beția creației izbucnește în vinele lui Elin.

Trec mai multe ceasuri înainte ca Elin să se decidă în sfârșit să părăsească studioul, lăsând în urmă, în calculatorul ei, noile fotografii care i-au solicitat toată atenția. Istoricul telefonului abundă de apeluri pierdute și de mesaje enervante. De la Sam, de la Alice. „Când te întorci?“ „Unde ești, mamă?“ Își aruncă privirea peste ele fără să le citească. Nu are puterea. Câteva taxiuri trec pe lângă ea în agitata noapte newyorkeză. Asfaltul a păstrat căldura soarelui de peste zi. Merge încet, întâlnеște trecători tineri și frumoși, râzând cu voce tare, unii beți, iar alții întinși pe trotuar, murdară, vulnerabili. A trecut mult timp de când nu s-a mai întors acasă pe jos, deși stă la doi pași de locul de muncă. Nici nu mai știe de când nu s-a mai plimbat în altă parte decât în sala de sport, între pereții casei și cei ai studioului. Simte dalele neregulate sub tocurile înalte. Merge agale, observă fiecare amănunt al drumului spre casă. Orchard Street, unde locuiește ea, este pustie la ora asta din noapte. Întâlnеște o singură mașină, nici o ființă umană. Strada ei este cam murdară, cam jalnică, ca aproape întreg cartierul Lower East Side. Dar ea se simte bine acolo. Îi place contrastul dintre patina timpului și lux. Intră în hol, trece discret prin fața paznicului care moțăie și cheamă ascensorul. Dar în momentul când ușile se deschid, ezită, apoi face cale-ntoarsă. Are chef să stea afară, să simtă energia orașului. Oricum, toți dorm acum, mai mult ca sigur.

Scoate corespondența din cutia de scrisori și o ia cu ea. Adesea, când ședințele foto țin până târziu, își încheie seara la restaurantul care se află ceva mai departe pe stradă. Se aşază la masa favorită și comandă un pahar de Bordeaux din 1982. Chelnerul clatină din cap.

— Am din 1982, dar nu la pahar. Mi-au mai rămas două sticle. Chestia e că poșirca asta e destul de scumpă! A fost un an bun.

Privirea lui Elin se pierde în gol.

– Depinde din ce punct de vedere privești lucrurile. Dar voi plăti cu placere sticla. Pentru că o doresc într-adevăr. Mi-o aduci, te rog?

– Atunci, dacă o vreți... Chelnerul ridică ochii spre cer. Dar vă previn totuși că în scurt timp închidem.

Elin clatină din cap.

– Nu-ți face probleme. Beau repede.

Cercetează corespondență, pune plicurile nedeschise alături, unul peste altul, până ce unul dintre ele îi atrage atenția. După ștampilă, își dă seama că scrisoarea a fost expediată din Visby. Timbrul este suedez. Numele ei este scris de mână, cu litere mari trasate cu cerneală albastră. Desface plicul și scoate un fel de hartă astrală, pe care este caligrafiat prenumele ei. Își ține răsuflarea și citește mesajul scris în partea de sus a hărții.

Astăzi am dat unei stele numele Elin.

Recitește de mai multe ori la rând fraza scrisă în limba aceea pe care n-a mai folosit-o de mult. Un lung șir de coordonate arată unde se găsește steaua despre care este vorba.

Cineva i-a cumpărat o stea. O stea numai a ei, care îi poartă numele. Asta înseamnă că... Oare este adevărat... el e cel care a trimis harta? Își stăpânește gândurile care o asaltează, refuză să-i rostească numele sau să se gândească la el. Dar chipul lui îi revine în memorie cât se poate de clar, și zâmbetul la fel.

Inima îi bate puternic în piept. Împinge harta la o parte, fără să-și ia ochii de la ea. Apoi se ridică și se grăbește să iasă ca să privească cerul, dar tot ce vede este o întindere albastră ca marea deasupra caselor. La New York nu se întunecă niciodată cu adevărat, în orice caz nu suficient de mult ca tot haosul galactic să fie vizibil cu ochiul liber. Când ești în zgârie-norii din Manhattan, ai senzația că aproape atingi cerul, dar când ești pe trotuar, stelele par foarte îndepărtate. Se întoarce în restaurant. Chelnerul o aşteaptă lângă masă, cu sticla în mână. Îl toarnă puțin vin pe fundul paharului, iar ea îl bea dintr-o înghițitură, fără să mai piardă timpul cu degustarea. Cu un gest nerăbdător, îl invită să-i umple paharul și să dă pe gât două înghițituri mari. Apoi pune din nou harta pe masă și întoarce hârtia lucioasă în

toate direcțiile. Jos, într-un colț, descoperă un al doilea mesaj scris cu cariocă aurie pe fond negru:

Ti-am văzut fotografia într-o revistă. Nu te-ai schimbat. A trecut foarte mult timp. Aștept vești de la tine. F

Și dedesubtul textului, o adresă. Elin simte un nod în stomac ciind locul din care a fost expediată. Nu-și mai poate ridica privirea. Ochii i se umplu de lacrimi. Cu vârful degetului urmărește conturul inițialei și îi șoptește prenumele, Fredrik.

Dintr-odată își simte gura uscată. Întinde mâna spre paharul de vin și îl bea până la fund. Apoi cheamă chelnerul cu o voce răsunătoare.

– Poți, te rog, să-mi aduci un pahar mare cu lapte? Mi-e foarte sete.

Trecut HEIVIDE, GOTLAND, 1979

– O jumătate de pahar fiecare. Și acum încetați cu ciondăneala! Patru mânuțe se luptară să apuce ulcica roșu cu alb, plină cu lapte, pe care Elin tocmai o pusese pe masa din lemn de pin. Două perechi de mâini de copil cu pământ sub unghii. Ea încercă să le ia ulcica, dar o împinseră cu lovitură de coate. Începură să se ia la harță.

– Eu mai întâi.

– Nu, o să-l bei pe tot.

– Dați-mi-l mie!

Izbucni o voce autoritară, acoperindu-le pe cele ale băieților:

– Gata! Terminați cu cearta, m-am săturat! Cel mai mare bea primul. Știți regulile. Doi decilitri de fiecare. Și voi, ascultați-vă sora mai mare!

Aplecată deasupra chiuvetei, Marianne vorbise fără să se întoarcă.

– Ați auzit ce a spus mama?

Elin îi împinse cu brutalitate pe Erik și pe Edvin. Băieții se prăbușiră de pe banchetă fără să dea drumul ulcelei cu lapte pe care o țineau în continuare strâns în mâini. După ce, în cădere, traseră după ei o farfurie din porțelan cafeniu, în bucătărie se lăsă tăcerea. Era ca și cum aerul devenise solid și timpul se opriese. *Poc! Trosc!* Farfurie se zdrobi de pământ, după care urmă un urlet de furie.

Din nou, tăcere și trei perechi de ochi holbați.

Un semn de întrebare este o jumătate de inimă

13

O băltoacă de lapte se scurse de-a lungul picioarelor butucănoase ale mesei și se răspândi pe linoleum. Apoi o altă izbucnire de furie abia reținută păru că sfâșie aerul din încăpere.

– Sunteți niște neobrăzați, asta sunteți! Afară! Afară din bucătăria mea, imediat!

Elin și frații ei se supuseră fără să stea pe gânduri și ieșiă în grabă traversând târâș curtea fermei. În urma lor, blestemele mamei se auziră răsunând între pereții bucătăriei. Merseră să se refugieză în grajd, strânși unul lângă celălalt, în spatele unei grămezi de scânduri.

– Crezi că rămânenem fără cină azi, Elin? Întrebă în șoaptă cel mai mic, gata să plângă.

– O să se calmeze până la urmă, Edvin, știi foarte bine. Nu te speria. Farfurie s-a spart din vina mea, spuse fata, mângâindu-l bland pe cap și legânându-l drăgăstos.

Se ridică după o clipă și, plecând de lângă frații ei, se întoarse cu pași șovăielnici spre casă. Zări prin fereastră silueta încovoiată a mamei care tocmai aduna cioburile de porțelan de pe jos. Le lua între degetul mare și arătătorul mâinii drepte, unul câte unul, în timp ce grămadă creștea în cealaltă mână.

Ușa de la bucătărie nu fusese bine închisă și scârțâia în bătaia vântului puternic. Picături de apă cădeau din burlan. *Pic, pic, pic.* Elin ascultă cu atenție. În casă nu se auzea nici un zgomot. Cu toate că terminase de adunat toate bucătelele de porțelan, Marianne rămasă ghemuită pe podea, cu capul plecat. Blanka se apropie, adulmecă și începu să lingă laptele vărsat. Mama nu păru să observe prezența cățelușei.

Elin se pregătea să intre în bucătărie. Dintr-o dată, silueta ghemuită se îndreptă. Mișcarea o făcu pe fetiță să tresără. Se întoarse și, cu picioarele goale pe pietriș, alergă să se ascundă alături de frații ei, evitând o nouă salvă de reproșuri. Marianne se repezi afară, și, din pragul ușii, azvârli către ea unul câte unul cioburile farfuriei ca tot atâtea proiectile tăioase. Dar Elin se afla deja la adăpost.

– Unde sunteți, acolo să rămâneți, nu vreau să vă mai văd! Mă auziți? Nu vreau să vă mai văd!

Când termină munitia, începu să rătăcească prin curte în căutarea copiilor. Elin se ghemui, își puse brațele în jurul umerilor băieților și îi lăsa să-și rezeme fețele de abdomenul ei. Abia îndrăzneau să respire, pândind cea mai mică mișcare, cel mai mic zgomet.

– Aveți grija, n-o să căpătați nimic de mâncare luna asta, behăi Marianne. Auziți? Nici o fărâmă. Pușlamale murdare ce sunteți!

Continua să-și agite brațele prin aer. Prin crăpăturile baricadei construite dintr-o adunătură de mobile vechi și stricate, paleți și o harababură de lucruri bune de aruncat, dar care nu ajunseseră încă la gunoi, Elin îi observă figura tristă. Până la urmă, Marianne renunță să-i mai caute și se întoarce în casă, cu o mână la piept, ca și cum ar fi avut probleme cu inima. Elin se apropie din nou de casă și, prin fereastra de la bucătărie, o văzu scotocind în geantă și în diferite serbare căutând ceva. O țigară. O aprinse și trase de mai multe ori lung din ea, trimițând rotocoale de fum spre tavan. Cercurile perfecte se transformau în ovale înainte ca fumul să se împriște și să dispară cu totul. Elin știa că rotocoalele de fum aveau darul să-o calmeze. Când din țigară va fi rămas doar un chiștoc, îl va arunca în chiuvetă și totul se va termina.

Așteptără o vreme ghemuiți unii în alții. Cu capul plecat, Edvin desena linii și cercuri în țărâna cu capătul unui băț. Elin nu făcea nimic, stătea cu ochii întâi spre casă. Când, după o lungă așteptare tăcută, o văzu pe Marianne deschizând larg fereastra bucătăriei, ieși din ascunzătoare și își privi mama. Cu un zâmbet prudent, îi făcu cu mâna. Marianne îi răspunse cu un rânger abia schițat, cu gura închisă și buzele strânse.

Total revenise la normal. Criza trecuse.

Pe pervazul ferestrei, se aflau două ghivece în care se arătau câteva primule pipernicite. Marianne le rupse cu unghiile pe cele mai ofilite și le aruncă în brazdele de dedesupră.

– Puteți veni înapoi. Iertați-mă! Am fost puțin furioasă, strigă ea.

Marianne le întoarce spatele, după care merse să se așeze la masa din bucătărie sub privirile lui Elin. Fetița se aplecă și adună câteva pietricice. Aruncă mai multe în aer prinzându-le apoi pe dosul măinii.

Un semn de întrebare este o jumătate de inimă

15

O singură pietricică rămase în echilibru timp de câteva secunde, înainte de a aluneca pe jos, alături de celelalte.

– N-o să ai copii, o necăji Edvin.

Soră-sa îi aruncă o privire întunecată.

– Cu siguranță va fi unul, o pietricică a stat totuși puțin, o liniști Erik.

– Spuneți prostii, chiar credeți că niște pietricele pot prezice viitorul? Elin scoase un oftat și porni spre casă. La jumătatea drumului, se opri și le făcu semn fraților mai mici să-o urmeze. Haidet la masă acum, mi-e foame!

Când se întoarseră în bucătărie, mama lor își schimbă locul. Stătea la geam. Cufundată în gânduri, cu o țigară în mână. Scrumul lung părea că așteaptă să fie scuturat. Scrumiera de pe masă dădea pe din afară. Nenumărate chiștoace fuseseră deja strivite în nisipul de pe fund. Marianne era palidă. Privea în gol. Nu reacționa nici măcar când copiii merseră să se așeze din nou pe banchetă.

Elin, Erik și Edvin măncără în liniște. Câte două felii dintr-un cârnăt de porc pentru fiecare și macaroane reci, lipicioase. Cu un jet zdravăn de ketchup, reușiră să le facă să se desprindă unele de celelalte. Paharele erau goale și Elin se ridică să se ducă după apă. Marianne o urmări din priviri. O văzu umplând trei pahare și punându-le pe masă.

– O să fiți cuminți, acum? spuse ea cu o voce moale, ca și cum abia s-ar fi trezit din somn.

Elin o privi, iar frații se ascunseră în spatele ei, pe banchetă.

– N-am vărsat special laptele, mamă, spuse ea, accentuând fraza cu un oftat.

– Mai ești și obraznică pe deasupra?

Ea negă din cap.

– Nu, spuneam doar că...

– Atunci fă bine și taci. Pricepi? Nu vreau să mai aud un cuvânt despre ce s-a întâmplat. Termină de mâncat din farfurie.

– Iartă-mă, mamă, îți jur că a fost un accident. Am răsturnat ulcica și laptele s-a vărsat. și e vina mea că s-a spart farfuria. Nu trebuie să fi supărată pe Erik și Edvin.